

Länsstyrelsen
Örebro län

Hans Ljungkvist
Direkt: 019-19 39 02
hans.ljungkvist@t.lst.se
Fax: 019-19 30 10

SKÖTSELPLAN
2007-10-22

Dnr: 5112-14228-2007

Enligt sändlista

Skötselplan för naturreservatet Ställbergsmossen

Syftet med reservatet

Området förklaras som naturreservat med syftet att bevara biologisk mångfald, skydda värdefulla naturmiljöer och tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Skogsmyrmosaikerna ska bevaras långsiktigt. De olika våtmarkstypernas naturliga vegetation, struktur och hydrologi ska skyddas mot ingrepp. Skogsbestånden ska ges möjlighet att utvecklas i riktning mot naturskog. Förekomst och etablering av organismer som är knutna till orörda våtmarker och som saknas eller missgynnas i normalt brukad skog ska gynnas och säkerställas. Åtgärder ska vidtas för att underlätta områdets tillgänglighet för friluftsliv.

Uppgifter om reservatet

Naturreservatets namn	Ställbergsmossen
RegDOS-id	2013344
Totalareal	328 ha
Ägoslag	Prod. skm. 146 ha, myr 176 ha, vatten 6 ha.
Nyttjanderätter	Jakt
Markägare	Naturvårdsverket
Förvaltare	Länsstyrelsen

Reservatets bevarandevärden

Biologiska bevarandevärden

Reservatet är en skogsmyrmosaik av stort format där Ställbergsmossen, Hjortronmossen och Palammossen ingår. Dessa bildar i sin tur ett myrkomplex. Ställbergsmossen kännetecknas av att vara starkt sluttande

med ett väl utbildat så kallat strängflarckärr i dess södra del. Den är en av de få större myrarna i länet som domineras av översilningskärr. De ingående våtmarkstyperna med dess olika strukturer och formelement är i det närmaste helt opåverkade av hydrologiska ingrepp.

Skogsbestånden på uddar och fastmarksholmar utgörs av äldre barrskog med varierande dominans av tall eller gran. De är delvis naturskogsartade med inslag av tallöverståndare äldre än 200 år, ansamlingar av död ved och brandstubbar med spår efter flera skogsbränder.

Flera rödlistade arter har påträffats som är beroende av orörd barrskog. Häckfågelfaunan är tämligen artrik med arter knutna både till myrarna och gammelskogen.

Bevarandevärden för friluftslivet

Området är stort och växlar mellan våtmarker och skogklädda fastmarker. Reservatet är lämpligt för vandring och upplevelser av storslagen natur och ett rikt djurliv.

Allmän skötselriktning

Våtmarkernas naturliga hydrologi, strukturer, formelement och vegetation med ingående gölar och vattendrag skall bevaras och endast förändras genom naturliga processer.

Skogsbestånden skall genom naturliga processer utvecklas i riktning mot naturskog. Naturvårdsbränning i utvalda bestånd med efterföljande fri utveckling kan dock komma ifråga. Det gäller särskilt de bestånd som är mest påverkade av gallringar i sen tid. Genom fri utveckling bildas en naturlig variation hos strukturella egenskaper som trädåldrar, dimensioner, höjdsiktning, stamtäthet, trädslagsblandning mm. Grundläggande är en naturlig omsättning av träd som orsakas av störningspåverkan eller interndynamik. På så sätt kan produktionen upprätthållas av gamla träd samt lågor och andra former av död ved som bildar substrat eller underlag för mossor, lavar, svampar och insekter.

Förekomst och etablering av organismer som är knutna till orörda våtmarker och som saknas eller missgynnas i normalt brukad skog skall gynnas och säkerställas.

Reservatet skall i lämplig omfattning göras tillgängligt och åskådligt för besökare.

Källor

- Backéus, I. 1978. Skyddsvärda myrar i Örebro län. Medd. från Växtbiologiska inst., Uppsala universitet, 1978:5.
- Lonnstad, J. & Löfroth, M. (red). 1994. Myrskyddsplan för Sverige. Naturvårdsverket.
- Länstyrelsen i Örebro län. 1984. Naturvårdsöversikt Örebro län. Publnr. 1984:5.
- Länstyrelsen i Örebro län. 1998. Våtmarker i Örebro län. Norra delen. Publnr. 1998:9.
- Länstyrelsen i Örebro län. 2006. Bevarandeplan för SE0240043 Ställbergsmossen.
- Naturvårdsverket. 2007. Myrskyddsplan för Sverige. Delrapport – objekt i Svealand. Rapport 5668.
- Sjörs, H. 1948. Myrvegetation i Bergslagen. Acta Phytogeografica Suecia 21.
- Sjörs, H. m.fl. 1973. Skyddsvärda myrar i Kopparbergs län. Växtekologiska studier 3. Uppsala universitet.
- Store, K. 1998. Naturvärdesinventering av skog vid Ställbergsmossen. Länstyrelsen i Örebro län. Opubl. rapport.

Skötselområden – bevarandestatus och åtgärder

Skötselområde 1

Detta skötselområde omfattar hela reservatet.

Följande egenskaper indikerar gynnsam bevarandestatus:

- Arealen skog äldre än 90 år understiger ej 50 % av totalarealen produktiv skogsmark.
- Volymen död ved (stamvirke, stående eller liggande) är minst 20 m³sk/hektar.
- Våtmarkernas hydrologi samt sjöarnas vattenståndsfluktuationer saknar påverkan av vattenregleringar.
- Våtmarkerna innehåller de myrtyper som redovisas i Våtmarker i Örebro län (VMI 1998).

- Minst 80 % av följande arter finns kvar i området: Garnlav, kattfotslav, nästlav, violettgrå tagellav, liten spiklav, gulnål, brunpudrad nållav, vitgrynig nållav, dvärgbägarlav, ringlav, grymig blåslav, skuggblåslav, gammelgranslav, skinnlav, kortskaftad ärgspik, stuplav, bårdlav, korallblylav, stjärntagging, gräddticka, ullticka, gammelgranskål, vedticka, knärot, spillkråka, smålom, tretåig hackspett, tjäder.

Skötselåtgärder

Inga åtgärder erfordras med undantag av eventuell naturvårdsbränning.

Anordningar för friluftsliv

Stigar och ingångar till reservatet

Framröjning och uppmärkning av en stig mellan reservatets två ingångar. Stigen skall i huvudsak gå på fastmarker genom områdets östra halva. Ingångarna placeras vid reservatets NÖ respektive SÖ gräns intill skogsbilvägen som följer reservatets Ö sida. Från den SÖ ingången anläggs en stig som förbinder reservatet med NV delen av Kaljoxadalen.

Rastplatser

Anläggande av 1-2 rastplatser med eldstad.

Parkeringsplatser

Anläggande av en parkeringsplats dimensionerad för högst 5 bilar vid den NÖ ingången enligt ovan.

Informationstavla och skylt

Uppsättning av tavla med skylt vid de båda ingångarna enligt ovan.

Vägvisning

Uppsättning av skyltar för vägvisning från närmaste allmänna väg.

Reservatsgränsmarkeringar

Dessa görs utifrån Lantmäteriets inmätning och gränsutsättning och för övrigt i enlighet med Naturvårdsverkets anvisningar.

Tillvaratagande av stormfällda träd samt underhåll av stigar

Stormfällda träd eller lågor överhuvudtaget får inte upparbetas och bortföras från reservatet. Större träd som hindrar stigarnas framkomlighet skall dock flyttas och får då om nödvändigt kvistas och kapas. Grövre träd får endast kapas så att en stiglucka uppstår. Träddelarna vid sidan om stigen skall ligga kvar.

Uppföljning av skötselåtgärder

Länstyrelsen ansvarar för att uppföljning av skötselåtgärder sker senast i slutet på det år då åtgärder har utförts. Den som Länstyrelsen anlitat för skötseluppdrag ansvarar för dokumentation av vad som genomförts och när det har skett.

Uppföljning av bevarandestatus

Ett program för uppföljning av reservatets bevarandemål skall senast år 2010 ha utarbetats av Länstyrelsen. En basinventering av lämpliga parametrar skall ingå i programmet.

Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	När	Prioritet
Framtagande och uppmärkning av stigar.	Senast 2010	1
Anordnande av parkeringsplatser.	Senast 2010	1
Uppförande av rastplatser med eldstad.	Senast 2010	1
Uppsättning av informationstavlor och skyltar.	2008	1
Uppsättning av vägvisningsskyltar.	2010	1
Anbringande av reservatsgränsmarkeringar.	2008	1
Uppföljning av skötselåtgärder.	Senast i slutet av utförandeåret	1

SKÖTSELPLAN
2007-10-22

Dnr: 5112-14228-2007

Uppföljning av bevarandemål.	Enligt program som skall upprättas av Lst 2010	2-3
Tillsyn av reservatsgränsmarkeringar.	Vart 6:e år	1